

Samlet budgetopfølgning for marts 2023

23/1337 Åben Sag

Sagsgang

ØK, KB

Sagsfremstilling

I denne sag behandles den første samlede budgetopfølgning i 2023 for Norddjurs Kommune.

Indmeldingerne i opfølgningen ved udgangen af marts 2023 viser at der er udfordringer i forhold til overholdelse af budgettet på driften, idet der i forhold til det oprindelige budget er indmeldt et samlet merforbrug på 21 mio. kr. udenfor servicerammen samt et merforbrug på 13 mio. kr. indenfor servicerammen. Reelt udgør merforbruget indenfor servicerammen 5 mio. kr. idet der er indmeldt merforbrug vedr. Signaturprojektet samt Midttrafik som i denne sag søges dækket af puljerne til administrative ændringer og værn om servicerammen, og derfor kun vil belaste servicerammen indtil denne bevilling er givet.

Der er et strukturelt overskud på godt 1 mio. kr., hvilket er ca. 17 mio. kr. mindre end i det oprindelige budget. Hvis der ses bort fra de ekstraordinære afdrag, er der tale om et strukturelt overskud på 11 mio. kr.

Der skal i 2023 være opmærksomhed fra fagudvalgene på overholdelse af servicerammen og budgetrammen. På velfærdsområdet er der lavet ekstraordinære budgetopfølgninger i 2023 for at følge forbruget på henholdsvis Børne- og ungdomsudvalget samt Voksen- og Plejeudvalget. På Arbejdsmarkedsudvalgets område har der i marts været fremlagt en trykprøvning af budget 2023.

Forvaltningen bemærker, at det stadig er tidligt på året, hvorfor nuværende budgetopfølgning skal ses som et foreløbigt skøn på forventet regnskab for 2023, hvor der kan være mange faktorer, som vil spille ind i løbet af året.

Indmeldinger til budgetopfølgningen viser et merforbrug på 33,5 mio. kr. på drift i forhold til det oprindelige budget, det skyldes hovedsageligt følgende forhold:

- Udenfor servicerammen er der indmeldt et samlet merforbrug på 21 mio. kr., hvoraf godt 20 mio. kr. er indmeldt på Arbejdsmarkedsudvalget. Merforbruget vedrører primært udgifterne til senior- og førtidspension, sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge samt fleksjob. Antallet af borgere på disse ydelser i 2023 forventes at være væsentlig højere, end da budgettet blev udarbejdet i sommeren 2022. Samtidig er der indmeldt 0,8 mio. kr. på Økonomiudvalgets område, som skyldes merudgifter til boligydelse og boligsikring. På landsplan ses en stigning i sygedagpenge og seniorpension, og der kan derfor være en positiv midtvejsregulering i 2023. Midtvejsreguleringen forhandles i forbindelse med økonomiforhandlingerne om økonomiaftalen for 2024.
- Der er indmeldt et samlet merforbrug indenfor servicerammen på 12,5 mio. kr. hvoraf ca. 5,2 mio. kr. skyldes merudgifter til Midttrafik under Miljø- og Teknikudvalget, som i budgetaftalen er aftalt, bliver dækket af pulje til værn om servicerammen og der søges bevilling i denne budgetopfølgning. På Børne- og Ungdomsudvalgets område er der et merforbrug på 4,9 mio. kr., hvoraf 4,2 mio. kr. vedrører Ukraineudgifter relateret til modtagerklasser og specialelever. Hertil kommer et forventet merforbrug under Økonomiudvalgets område, hvor størstedelen af forventet merforbrug på 2,6 mio. kr. skyldes forskydninger vedr. Signaturprojektet fra 2022 til 2023. Ved budgetopfølgningen søges om teknisk korrektion til dækning af forskydningen vedr. Signaturprojektet fra puljen vedr. administrative ændringer.

På anlæg forventes det samlet set, at anlægsindtægterne vil blive 6 mio. kr. højere end budgetteret mens anlægsudgifterne lige nu er indmeldt til at blive 12 mio. kr. lavere end budgetteret. Dette er et midlertidigt billede, som vil ændre sig ved næste budgetopfølgning. Overførselssagen for anlæg er behandlet på Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsens møder i april, og de resterende overførsler på udgiftssiden på 32 mio. kr. vil derfor teknisk set først indgå i budgetopfølgningen pr. ultimo maj 2023. Det korrigerede udgiftsbudget til anlæg inklusiv overførsler fra tidligere år bliver således på ca. 127 mio. kr. mens den samlede anlægsramme for budget 2023 er på 95 mio. kr. Ved næste budgetopfølgning vil der således blive indmeldt et forventet regnskab, som ligger over det oprindelige budget for 2023 og som det var beskrevet i sagen om anlægsoverførsler fra 2022 til 2023 vil overførsel af 32 mio. kr. på udgiftssiden kræve, at anlægsprojekterne følges tæt i budgetopfølgningerne, og der kan blive brug for en opbremsning, hvis det viser sig i løbet af året, at anlægsudgifterne ikke kan indeholdes i anlægsrammen.

På gruppeformandsmødet den 7. februar 2023 blev det i aftalt, at der i forbindelse med budgetopfølgningen der behandles på Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen i august tages politisk stilling til, om der er mulighed for at fremrykke/igangsætte yderligere anlæg i 2023. Behandling og prioritering vil ske i forbindelse med budgetforhandlingerne og efterfølgende behandles politisk i særskilt sag.

Opmærksomhedspunkter ved budgetopfølgningen pr. 31. marts 2023:

- Ukraine-situationen og inflationen følges tæt.
- Barselspuljen udgør et opmærksomhedspunkt. Dette skyldes en stigning i antallet af barsler blandt kommunalt ansatte.
- Merforbrug på tjenestemandspensioner.
- Rekrutteringsudfordringer på Sundheds- og Omsorgsområdet.
- Udgiftspres på Socialområdet blandet andet på grund af nye anbringelser på sikrede institutioner, stigende rusmiddelbehandling, stigende antal borgere på STU og store personaleudgifter pga. sygefravær og fratrædelser.
- Stigende ledighed.
- Hvis der på landsplan ses en stigning i udgifterne til forsørgelsesydelse på arbejdsmarkedsudvalgets område, der ligger over det skøn, der er aftalt i Økonomiaftalen for 2023, kan der være en positiv midtvejsregulering på vej til kommunerne i sommeren 2023. Midtvejsreguleringen forhandles i forbindelse med Økonomiaftalen for 2024 i juni måned.
- Den koordinerede budgetlægning mellem kommunerne gik ikke op på skattedelen i budget 2023, da mange kommuner har ønsket at hæve skatten i 2023. Det betyder, at kommunerne samlet set ender med ca. 300 mio. kr., der skal sanktioneres på skatten. Norddjurs Kommunes indtægter vil blive reduceret, da kommunernes samlede bloktilskud bliver reduceret svarende til kommunernes ekstra skatteindtægter. Det endelige beløb for den enkelte kommune er ikke udmeldt endnu.

Opmærksomhedspunkter på den længere bane:

- I temperaturmålingen og følsomhedsanalysen der blev udarbejdet til budget 2023-2026 fremgik det, at det i budget 2023-2026 var nødvendigt med en tilpasning af udgifterne for at skabe balance mellem indtægter og udgifter i overslagsårene. I det vedtagne budget er der

fortsat en udfordring i 2025 og 2026. I 2027 og 2028 forventes udfordringen at blive større. Dette skyldes blandt andet, faldende indtægter, samt at kommunen i henholdsvis 2027 og 2028 ikke længere modtager kompensation for skattenedsættelserne i budget 2022 og 2023.

Økonomiske målsætninger

I den økonomiske politik er der vedtaget en række overordnede økonomiske målsætninger. Den økonomiske politik er senest blevet opdateret i februar 2021. I tabel 1 sammenholdes det forventede regnskab i 2022 med det oprindelige budget der blev vedtaget for 2022.

Tabel 1: Oversigt over status på økonomiske målsætninger i 2023			
Målsætning jævnfør den økonomiske politik		Oprindeligt budget 2023	Forventet regnskab pr. ult. marts 2023
Strukturel balance (indtægter dækker driftsudgifter, anlæg og afdrag på lån)	●	Strukturelt overskud på 18 mio. kr. (Overskud på 28 mio. kr. uden ekstraordinære afdrag)	Strukturelt overskud på 1 mio. kr. (overskud på 11 mio. kr. uden ekstraordinære afdrag)
Gennemsnitlig kassebeholdning på minimum 175 mio. kr.	●	Gennemsnitlig kassebeholdning på 347 mio. kr.	Gennemsnitlig kassebeholdning på 323 - 373 mio. kr.
Servicerammen skal overholdes	●	Servicerammen er overholdt	Servicerammen overskrides med 13 mio. kr. (overskridelse på 5 mio. kr. uden ekstraudgifter vedrørende Midttrafik og Signaturprojektet)
Anlægsudgifterne skal årligt udgøre 100 mio. kr.	●	Anlægsudgifterne udgør 95 mio. kr.	Anlægsudgifterne udgør 83 mio. kr. (Ved næste budgetopfølgning indgår de fulde overførsler på anlæg fra 2022 på 40,5 mio. kr.)

Afvikling af minimum 10 mio. kr. af langfristet gæld eksklusiv ældreboliglån		Gælden nedbringes med 58 mio. kr.	Gælden nedbringes med 58 mio. kr.
--	---	-----------------------------------	-----------------------------------

Strukturel balance

Der skal være strukturel balance i det enkelte år. Det vil sige, at overskuddet på den skattefinansierede drift som minimum skal dække anlægsudgifter samt afdrag på lån. Strukturel balance er en grundlæggende forudsætning for en sund økonomi.

Gennemsnitlig kassebeholdning

Målsætningen om en gennemsnitlig daglig kassebeholdning over 12 måneder på minimum 175 mio. kr. overholdes. Den gennemsnitlige kassebeholdning ved udgangen af 2023 forventes at ligge i spændet mellem 323 og 373 mio. kr.

Kassebeholdningens størrelse skal ses i forhold til eksisterende garantier og muligheden for at kunne yde garantier i fremtiden. Endvidere er kommunens kassebeholdning vigtig for at kunne imødegå større uforudsete udgifter, som følge af blandt andet konjunkturændringer eller nedgang i indtægter, som eksempelvis i forbindelse med tilbagebetalinger ved midtvejsreguleringer. Endelig giver en robust kasse også mulighed for at foretage større strategiske investeringer.

Overholdelse af servicerammen

Serviceudgifterne ligger ca. 13 mio. kr. over servicerammen på 1.922,3 mio. kr.

I april 2023 har ministeriet udsendt meddelelse om, at kommunerne har overholdt servicerammen i regnskaberne for 2022, hvilket betyder, at kommunerne slipper for sanktioner på servicerammen for 2022. I regnskab 2022 lå Norddjurs Kommune 0,6 mio. kr. over servicerammen.

Puljer i budget 2023

I budget 2023 er der i budgetaftalen indlagt en pulje til administrative ændringer på 5 mio. kr. og en pulje til værn om servicerammen på 13,2 mio. kr. samt puljen til strategiske emner på 0,9 mio. kr. under Økonomiudvalget.

I denne sag indstilles dækning af merudgifter til Midttrafik på ca. 6 mio. kr. i 2023 fra puljen til værn om servicerammen og ca. 2 mio. kr. fra puljen til administrative ændringer vedrørende forskydning i signaturprojektet under Borgerservice, IT og Digitalisering.

Oversigt over puljer i budgettet under økonomiudvalget i mio. kr.		
	2023	2024
Administrative ændringsforslagspulje	5,063	5,063
11-10-22 Daglige bankforretninger og kap.udbud	-0,3	-0,3
11-10-22 Fælles borgerrådgiver funktion	-0,1	-0,1
15-11-2022 Etableringsudgifter jf. Stomiudbud	-0,1	
13-12-2022 Udvikl.proces Socialområdet	-0,4	-0,200
Rest adm. ændringsforslagspulje	4,088	4,420
Pulje til værn om servicerammen	13,165	13,165
Rest servicerammeforbedringer	13,165	13,165
ØK-pulje til strategiske emner	0,915	0,915
Rest strategiske emner	0,915	
-		
Rest i alt	18,168	18,500

Anlæg

Indmeldingerne viser, at anlægsrammen og målsætningen for anlægsudgifter på 100 mio. kr. knapt overholdes ved denne budgetopfølgning. Som beskrevet tidligere vil dette blive et andet billede ved budgetopfølgningen pr. ultimo maj. Dette skyldes at der lige nu mangler at blive indregnet de anlæg, der søges overført fra 2022, idet overførslerne først er behandlet på Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsens møder i april.

På nuværende tidspunkt er der indmeldt forventede forskydninger på en række anlæg. Det drejer sig blandt andet om Renovering af Regnbuen, Samling af Djurslandsskolens afdelinger i Ørum, Drammelstrup Vådenge, Folkets Fabrik – Stenvad Mosebrugscenter og byggemodningsprojektet ved Vester Hesseldal. Modsatrettet er der også en række anlægsudgifter, som ikke var budgetlagt i 2023. Det drejer sig om restbeløb som følge af afslutning af ekspropriationssag i forbindelse med

etablering af Omfartsvejen Nord for Grenaa, Etablering af 2 rastepladser ved Omfartsvejen Nord for Grenaa.

Afvigelserne på de enkelte anlægsprojekter fremgår af anlægsoversigten, der er vedlagt som bilag.

Der er for nuværende ingen sanktion, hvis kommunerne ikke overholder den samlede anlægsramme, men der har tidligere været gjort opmærksom på fra regeringens side, at såfremt kommunerne under et ikke overholder de aftalte rammer, kan der også blive lagt sanktion på anlægsrammen i regnskabet. Kommunerne under ét har i 2022 overskredet anlægsrammen med 1,6 mia. kr.

Gæld

I 2023 er der budgetlagt med afvikling/afdrag på 58 mio. kr. på kommunens ordinære gæld, heraf er 10 mio. kr. ekstra på kommunens feriepengeforpligtelse. Målsætningen om afvikling/afdrag på 10 mio. kr. overholdes dermed.

Der er i 2023 ikke budgetteret med optagelse af ordinære lån.

Covid-19

I budgetopfølgningen er der indregnet et skøn over merudgifter som følge af Covid-19 på driften på i alt 0,4 mio. kr., på Voksen- og Plejeudvalgets område.

Ukrainske flygtninge

Der er indmeldt ekstraudgifter på 4,2 mio. kr. på Børne- og Ungdomsudvalgets område, som vedrører etablering af 4 ekstra modtagerklasser samt børn med behov for skoletilbud på Djurslandsskolen, mens der på Miljø- og Teknikudvalgets område forventes udgifter i 2. kvartal 2023 til klargøring og husning af fordrevne ukrainere. På arbejdsmarkedsudvalgets område forventes ekstraudgifter på forsørgelsesområdet på 0,4 mio. kr.

KL oplyser, at kompensation for Ukraineudgifter vil indgå som en del af økonomiforhandlingerne med regeringen i maj/juni 2023.

Hovedoversigt per marts 2023:

Områder (mio. kr.)	Opr. budget 2023*	Korrigeret budget inklusiv overførsler	Forbrug per 23. februar 2023	Forventet regnskab 2023	Afvigelse 4-1 i forhold til oprindeligt budget
Indtægter:	-2.905,6	-2.905,6	-815,8	-2.905,6	0,0
- Skatter	-1.858,4	-1.858,4	-573,1	-1.858,4	0,0
- Generelle tilskud	-1.047,2	-1.047,2	-242,6	-1.047,2	0,0
Drift i alt:	2.751,3	2.751,2	671,6	2.784,8	33,5
- Drift indenfor servicerammen:	1.922,3	1.922,2	484,5	1.934,8	12,5
Økonomiudvalget	336,0	336,0	80,6	338,6	2,6
Erhvervsudvalget	4,5	4,5	1,1	4,5	0,0
Arbejdsmarkedsudvalget	16,7	16,7	1,7	16,7	0,0
Børne- og ungdomsudvalget	703,4	703,4	176,3	708,3	4,9
Kultur- og fritidsudvalget	62,4	62,4	35,0	62,1	-0,3
Miljø- og teknikudvalget	100,0	99,9	20,8	105,2	5,2
Voksen- og plejeudvalget	699,2	699,2	169,0	699,3	0,1
- Drift udenfor servicerammen:	829,0	829,0	187,2	850,0	21,0
Økonomiudvalget	31,3	31,3	8,1	32,1	0,8
Arbejdsmarkedsudvalget	688,7	688,7	168,7	709,0	20,3
Børne- og ungdomsudvalget	-8,5	-8,5	-1,1	-8,5	0,0
Voksen- og plejeudvalget	117,5	117,5	11,5	117,4	-0,1
Renter	3,4	3,4	0,0	3,4	0,0
Resultat af ordinær drift	-151,0	-151,0	-144,1	-117,5	33,5
Anlægsudgifter i alt	94,8	95,4	11,5	83,3	-11,6
Økonomiudvalget	28,2	23,6	6,9	23,6	-4,6
Børne- og ungdomsudvalget	12,9	15,5	2,4	9,6	-3,3
Kultur- og fritidsudvalget	9,8	7,8	0,8	4,3	-5,5
Miljø- og teknikudvalget	43,9	47,6	1,3	44,7	0,8
Voksen- og plejeudvalget	0,0	1,1	0,0	1,1	1,1
Anlægsindtægter i alt	-19,7	-17,7	-5,2	-24,9	-5,2
Økonomiudvalget	-14,0	-13,5	-1,8	-14,3	-0,3
Kultur- og fritidsudvalget	-3,1	-1,1	0,0	0,0	3,1
Miljø- og teknikudvalget	-2,7	-3,2	-3,4	-10,6	-7,9
Nettoanlægsudgifter i alt	75,1	77,7	6,3	58,4	-16,7
Skattermansieret resultat	-75,9	-73,3	-137,9	-59,1	16,8
Lån og balanceforskydninger	61,9	62,0	-10,0	61,9	0,0
Afdrag på lån	48,0	48,0	15,2	48,0	0,0
Ekstraordinære afdrag	10,0	10,0	0,0	10,0	0,0
Lånoptagelse	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Balancerorskydninger	4,0	4,0	-25,1	4,0	0,0
Kasserørøgelse (-) Kasserorbrug (+)	-13,9	-11,4	-147,8	2,8	16,8
Strukturel balance inkl. ekstraord. afdrag	-17,9	-15,3	-122,7	-1,1	
Strukturel balance ekskl. ekstraord.afdrag	-27,9	-25,3	-122,7	-11,1	

*Det oprindelige budget for driften er justeret med budgetneutrale tillægsbevillinger mellem udvalg

Grøn - budgettet overholdes

Rød - budgettet overholdes ikke

Korrigeret budget på hovedoversigten er eksklusiv budgetoverførsler på drift og anlæg, som er bevilget på Kommunalbestyrelsens møde den 18. april.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

I henhold til den vedtagne økonomiske politik for Norddjurs Kommune skal servicerammen overholdes i såvel budget som i regnskab. Dette betyder, at der ved budgetopfølgningerne skal være fokus på overholdelse af servicerammen, herunder om det er nødvendigt at iværksætte initiativer for at overholde budget og serviceramme.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser er beskrevet ovenfor.

Lovgrundlag

Budgetopfølgninger udarbejdes med henblik på at udarbejde prognoser for kommunens forventede regnskab og er dermed omfattet af Den Kommunale Styrelseslov og Bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

Indstilling

Økonomichefen indstiller at

1. Budgetopfølgningen pr. ultimo marts drøftes og godkendes.

Budgetneutrale tillægsbevillinger:

2. Der gives tillægsbevilling på 5,788 mio. kr. i 2023 samt 7,555 mio. kr. i 2024, 7,764 mio. kr. i 2025 og 7,938 mio. kr. i 2026 til stigende priser på busdriften finansieret af pulje til værn om servicerammen på Økonomiudvalgets område. Bevillingen fordeles med 0,078 mio. kr. i 2023 og 0,091 mio. kr. i 2024-2026 til Voksen- og Plejeudvalget, 0,464 mio. kr. i 2023 og 0,478 mio. kr. i 2024-2026 til Børne- og Ungdomsudvalget, samt 0,041 mio. kr. i 2023 og 0,044 i 2024-2026 udmøntes under Økonomiudvalgets område. 5,205 mio. kr. i 2023, 6,942 mio. kr. i 2024, 7,151 mio. kr. i 2025 og 7,325 mio. kr. i 2026 til Miljø og Teknikudvalget
3. Der gives tillægsbevilling på 0,055 mio. kr. i 2023 til forsikringssager finansieret af selvforsikringspuljen under Økonomiudvalget. Bevillingen fordeles med 0,055 mio. kr. til Børne- og Ungdomsudvalget (Tandplejen og Børneby Nord)
4. Der gives tillægsbevilling på 0,694 mio. kr. i 2023 til kompetenceudvikling/uddannelsesforløb finansieret af puljen til på Økonomiudvalgets område. Bevillingen fordeles med 0,275 mio. kr. til Børne- og Ungdomsudvalget, 0,030 mio. kr. til Norddjurs Biblioteker under Kultur- og Fritidsudvalget, 0,260 mio. kr. i 2023 til kompetenceudvikling på Voksen- og Plejeudvalget og 0,129 mio. kr. på Økonomiudvalgets område.

5. Der gives tillægsbevilling på 0,057 mio. kr. i 2023 til lederudvikling finansieret af puljen på Økonomiudvalgets område. Bevillingen fordeles med 0,025 mio. kr. til Børne- og Ungdomsudvalget, 0,021 mio. kr. til Voksen- og Plejeudvalget og 0,011 mio. kr. udmøntes under Økonomiudvalgets område.
6. Der gives tillægsbevilling på 2,4 mio. kr. i 2023 finansieret af pulje til administrative ændringer på Økonomiudvalgets område til Borgerservice, It og Digitalisering i forbindelse med forskydningen af Signaturprojektets udgifter fra 2022 til 2023 og projektets indtægter fra 2023 til 2024.
7. Der gives en tillægsbevilling til Job og Sprog under Arbejdsmarkedsudvalget på 0,33 mio. kr. finansieret af budget under Vej og Ejendom under Miljø- og Teknikudvalget for 2023 og overslagsårene.
8. Der gives tillægsbevilling på 0,085 mio. kr. i 2023 og overslagsår til nødkaldssystem på Børne- og Ungecenter Norddjurs. Budgettet flyttes fra Voksen- og Plejeudvalget til Børne- og Ungdomsudvalget.
9. Der gives tillægsbevilling på 0,186 mio. kr. i 2023 til såvel indtægter som udgifter til eksternt finansierede projekter under Skole- og dagtilbudsområde og Socialområdet på Børne- og Ungdomsudvalgets område. Udgifter og indtægter finansieres af kassen og er samlet set budgetneutrale.

Tillægsbevillinger til anlæg:

10. Der gives anlægsbevilling på 0,168 mio. kr. vedrørende renovering af Landsbyen. Bevillingen finansieres af det afsatte rådighedsbeløb til renovering af Landsbyen som fremgår af investeringsoversigten under Børne- og Ungdomsudvalget.
11. der gives anlægsbevilling og rådighedsbeløb i indtægt på 1,7 mio. kr. vedrørende Områdefornyelse Grenaa, ”Skålen” under Miljø- og Teknikudvalget. Midlerne tilføres kassen.
12. der gives anlægsbevillinger på 0,523 mio. kr. i udgift og 3,325 mio. kr. i indtægt til Landsbyfornyelsespuljen under Miljø- og Teknikudvalget. Samtidig gives rådighedsbeløb på 1,749 mio. kr. i indtægt. Midlerne tilføres kassen.

Beslutning i Økonomiudvalget den 16-05-2023

Tiltrådt.

Bilag:

1 - 3469214	Åben	Bilag til samlet budgetopfølgning pr. ultimo marts 2023	(54834/23)	(H)
2 - 3469218	Åben	Likviditetsoversigt marts 2023	(54838/23)	(H)
3 - 3469256	Åben	Anlægsoversigt ult marts 2023	(54874/23)	(H)